

Đề gồm 01 trang

Họ và tên thí sinh: Số báo danh:

Câu 1. (5,0 điểm)

Trình bày những nét chính về cơ sở kinh tế và xã hội dẫn đến sự hình thành nền văn minh Văn Lang - Âu Lạc. Trình bày suy nghĩ của em về nhận định: “*Văn hóa là hồn cốt của dân tộc, văn hóa còn thì dân tộc còn, văn hóa mất thì dân tộc mất*”.

Câu 2. (5,0 điểm)

Đọc đoạn tư liệu sau đây:

“Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã và đang diễn ra mạnh mẽ trên quy mô toàn cầu. Sự phát triển của một số công nghệ mang tính đột phá trong cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, như công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI), công nghệ mạng 5G, công nghệ sinh học... đã và đang tác động mạnh mẽ tới mọi khía cạnh, từ an ninh - chính trị đến kinh tế, xã hội”.

(TS. Nguyễn Tuấn Anh, *Tác động của cách mạng công nghiệp lần thứ tư đến thế giới, khu vực và Việt Nam*, Tạp chí Cộng sản ngày 29/8/2022)

- Từ đoạn tư liệu trên và những kiến thức đã học, hãy trình bày những thành tựu cơ bản của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư.
- Phân tích tác động của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đến kinh tế - xã hội.
- Theo em, thế hệ trẻ Việt Nam cần làm gì trước sự phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo (AI) hiện nay?

Câu 3. (5,0 điểm)

Đọc đoạn tư liệu:

“Không phải không có lí do mà cuộc Cách mạng [...] được coi là cuộc cách mạng vĩ đại. Đối với giai cấp mà cuộc cách mạng đó phục vụ, tức giai cấp tư sản thì cuộc cách mạng đó đã phục vụ được nhiều, khiến cho cả thế kỉ XIX, một thế kỷ đem lại văn minh và văn hóa cho toàn thể loài người, đã trôi qua dưới dấu hiệu của Cách mạng này”.

(*Lê-nin: Toàn tập*, Tập 38, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006, trang 444)

Dựa vào đoạn tư liệu trên và kiến thức đã học, em hãy trả lời những câu hỏi sau:

- “Cuộc cách mạng vĩ đại” được nhắc đến trong đoạn tư liệu là cuộc cách mạng tư sản nào?
- Phân tích những tiền đề dẫn đến cuộc cách mạng nói trên?

Câu 4. (5,0 điểm)

Từ kiến thức đã học về cách mạng tư sản, hãy lập bảng so sánh các cuộc cách mạng tư sản từ thế kỉ XVII đến cuối thế kỉ XVIII về mục tiêu - nhiệm vụ, giai cấp lãnh đạo, động lực, tính chất, kết quả và ý nghĩa?

- HẾT -

(Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm)

ĐÁP ÁN ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI TRƯỜNG KHỐI 11

NĂM HỌC 2024 – 2025

Môn: Lịch sử

CÂU	ĐÁP ÁN	ĐIỂM
	Cơ sở hình thành:	2.0 điểm
	- Cùng với nghề nông, cư dân Đông Sơn còn săn bắn, chăn nuôi, đánh cá và làm các nghề thủ công. Sự phân công lao động giữa nông nghiệp và thủ công nghiệp đã hình thành.	0.5
	- Nền kinh tế nông nghiệp chuyển từ dùng cuốc sang dùng cày đã góp phần làm tăng năng suất lao động, tạo ra sản phẩm dư thừa.	0.5
	- Sự chuyển biến về kinh tế tạo tiền đề cho sự chuyển biến về xã hội. Thời Phùng Nguyên bắt đầu có hiện tượng phân hóa giàu nghèo trong xã hội. Thời Đông Sơn, mức độ phân hóa xã hội ngày càng phổ biến hơn. Xuất hiện phân hóa giữa các tầng lớp xã hội: tầng lớp quý tộc, nông dân tự do, nô tì.	0.5
	- Đồng thời, quá trình giao lưu, trao đổi sản phẩm đã hình thành mối liên kết giữa các cộng đồng cư dân Việt cổ và thúc đẩy sự ra đời của nền văn minh Văn Lang-Âu Lạc.	0.5
	*Nhận định “Văn hóa là hồn cốt của dân tộc, văn hóa còn thì dân tộc còn, văn hóa mất thì dân tộc mất”.	3.0
	* Khẳng định: Đây là nhận định đúng	0.5
	- <i>Văn hóa là hồn cốt của dân tộc:</i>	
	+ Văn hóa Việt Nam là toàn bộ những giá trị vật chất và tinh thần do nhân dân Việt Nam sáng tạo ra trong quá trình dựng nước và giữ nước.	0.5
	+ Lịch sử Việt Nam có hàng ngàn năm dựng nước và giữ nước nên có một nền văn hóa đồ sộ, phong phú, đa dạng, bởi vậy cần được bảo tồn và phát huy.	0.5
	+ Nền văn hóa Việt Nam ngày nay là sự hội tụ của những giá trị vật chất và tinh thần của 54 dân tộc anh em trên lãnh thổ Việt Nam, qua hàng ngàn năm tạo dựng, có di sản văn hóa vật chất, di sản văn hóa tinh thần, di sản văn hóa phi vật thể,... được UNESCO ghi nhận.	0.5
	- <i>Văn hóa còn thì dân tộc còn, văn hóa mất thì dân tộc mất:</i>	
	+ Trên thế giới có nhiều dân tộc không còn tồn tại khi bị các thế lực bên ngoài xâm lược, đồng hóa hoặc tự đánh mất giá trị văn hóa của dân tộc mình. (VD: Mông Cổ, nhà Thanh bị đồng hóa ngược trở lại). Nhưng có những dân tộc bị đô hộ cả nghìn năm vẫn không bị xóa bỏ do nhân dân bảo tồn được các giá trị vh, bảo tồn được phong tục tập quán, tiếng nói, ngôn ngữ, điển hình là dân tộc Việt Nam.	0.5
	+ Trong suốt chiều dài của lịch sử, dân tộc Việt Nam đã bị nhiều thế lực ngoại xâm đô hộ và thống trị, thời kì nào các thế lực ngoại xâm cũng tìm cách xóa bỏ các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc Việt Nam (thời Bắc thuộc..., Pháp thuộc...) Song dân tộc Việt Nam vẫn trường tồn do nhân dân đã gìn giữ và phát triển những giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc, đồng	0.5

	<p>thời đã tiếp thu có chọn lọc những giá trị tinh hoa của các nền văn hóa bên ngoài để làm phong phú nền văn hóa của dân tộc.</p> <p>+ Trong bối cảnh hiện nay cần có ý thức bảo vệ, giữ gìn, phát huy, phát triển những giá trị bản sắc của dân tộc...</p>	
	a. Thành tựu cơ bản của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư	1.0 điểm
	- Cuộc cách mạng lần thứ tư (cách mạng công nghiệp 4.0) bắt đầu thế kỉ XXI. Mỹ, Đức, Nhật Bản, Anh, Pháp, Trung Quốc... là những quốc gia đi đầu trong cuộc cách mạng này.	0.5
	- Thành tựu cơ bản của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư là kĩ thuật số, công nghệ sinh học và sự phát triển công nghệ liên ngành, đa ngành. Những yếu tố cốt lõi của kĩ thuật số trong cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 là Trí Tuệ nhân tạo (AI), Internet kết nối vạn vật (IoT), Dữ liệu lớn (Big Data)...	0.5
	b. Tác động kinh tế:	1.5
	- Mở rộng đa dạng hóa hình thức sản xuất, quản lí. - Tăng năng suất lao động, nâng cao chất lượng sản phẩm, tiết kiệm thời gian,... - Người tiêu dùng tiếp cận nhiều hơn với thương mại toàn cầu. - Thúc đẩy quá trình khu vực hóa, toàn cầu hóa kinh tế thế giới, ...	
	* Tác động xã hội:	1.5
2	- Giúp giải phóng sức lao động của con người, đặc biệt trong những công việc nguy hiểm, trong môi trường độc hại;	0.5
	- Đưa đến sự phân hóa trong lực lượng lao động, số lượng người lao động có kĩ năng và trình độ chuyên môn cao ngày càng tăng; Ngày nay, con người có thể làm nhiều loại công việc bằng hình thức từ xa, giúp tiết kiệm thời gian,...	0.5
	- Tuy nhiên khiến nhiều người lao động đối diện với nguy cơ mất việc làm; Gây ra sự phân hóa trong xã hội, mở rộng khoảng cách giàu - nghèo; Con người bị lệ thuộc nhiều hơn vào các thiết bị thông minh; ít quan tâm đến các mối quan hệ gia đình, xã hội.	0.5
	Thế hệ trẻ Việt Nam cần phải:	
	- <i>Thí sinh trình bày một hoặc một số việc làm của thế hệ trẻ Việt Nam trước sự phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo (AI) hiện nay. Nêu và giải thích mỗi ý đúng, phù hợp được 0.50 điểm, chỉ nêu được 0,25 điểm.</i>	
	- <i>Một số ví dụ (để tham khảo):</i> 1-Tích cực học tập, trau dồi tri thức, đặc biệt là tri thức về trí tuệ nhân tạo (AI); 2-Tích cực tham gia các cuộc vận động chuyển đổi số của Đảng, Nhà nước hiện nay; 3-Tích cực học tập và rèn luyện để trở thành những công dân số trong tương lai gần; 4-Vận động người thân, bạn bè nghiên cứu công cuộc chuyển đổi số, trí tuệ nhân tạo (AI), ...	1.0
	a) “Cuộc cách mạng vĩ đại” được nhắc đến trong đoạn tư liệu là cuộc cách mạng nào?	1.0
3	Cách mạng tư sản Pháp cuối thế kỉ XVIII.	
	b) Phân tích những tiền đề dẫn đến cuộc cách mạng nói trên?	4.0
	- Kinh tế: Đến cuối thế kỉ XVIII, công thương nghiệp ở Pháp rất phát triển.	1.0

	<p>+ Máy móc được sử dụng ngày càng nhiều.</p> <p>+ Ngoại thương có bước tiến mới, các công ty thương mại đẩy mạnh buôn bán với nhiều nước châu Âu, châu Á.</p>				
	<p>- Chính trị: Đến cuối thế kỉ XVIII, nước Pháp vẫn duy trì chế độ quân chủ chuyên chế, đứng đầu là vua Lui XVI có quyền lực tuyệt đối.</p>			1.0	
	<p>- Xã hội: Mâu thuẫn giữa tư sản và các tầng lớp nhân dân Pháp với tăng lữ và quý tộc ngày càng gay gắt.</p> <p>+ Tăng lữ và quý tộc chiếm 2% dân số nhưng nắm toàn bộ chức vụ quan trọng trong Giáo hội và chính quyền, sống sung sướng nhờ việc bóc lột đẳng cấp thứ 3.</p> <p>+ Đẳng cấp thứ 3 (gồm tư sản, nông dân, bình dân thành thị) là lực lượng sản xuất chủ yếu nhưng không có quyền lợi chính trị, bị áp bức bóc lột nặng nề.</p>			1.0	
	<p>- Tư tưởng: Trào lưu Triết học Ánh sáng đã kịch liệt phê phán tình trạng mục nát, lỗi thời của chế độ phong kiến và Giáo hội Thiên chúa giáo đương thời, đưa ra những lí thuyết về việc xây dựng nhà nước mới</p>			1.0	
4	Nội dung	Cách mạng tư sản Anh thế kỉ XVII	Cách mạng tư sản Pháp cuối thế kỉ XVIII	Chiến tranh giành độc lập của các thuộc địa Anh ở Bắc Mỹ	
	Nhiệm vụ, mục tiêu	<p>- lật đổ chế độ phong kiến do vua Sác-lơ I đứng đầu</p> <p>- Mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển.</p>	<p>- Xóa bỏ chế độ phong kiến do vua Lu-I XVI đứng đầu.</p> <p>- Mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển.</p>	<p>- Lật đổ nền thống trị của thực dân Anh, giành độc lập.</p> <p>- Mở đường cho chủ nghĩa tư bản Bắc Mỹ phát triển.</p>	1.0
	Lãnh đạo	Quý tộc mới, tư sản.	Tư sản	Tư sản, chủ nô.	1.0
	Động lực	Quần chúng nhân dân + Quý tộc mới, tư sản.	Quần chúng nhân dân + tư sản	Quần chúng nhân dân + Tư sản, chủ nô.	1.0
	Tính chất	Là một cuộc cách mạng tư sản không triệt để	Là một cuộc cách mạng tư sản triệt để.	Là một cuộc cách mạng tư sản không triệt để	1.0
	Kết quả, ý nghĩa	Đều thắng lợi, mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển			1.0

- HẾT -